پتانسیل گیاهان دارویی الموت قزوین

مهندس قاسم قراگوزلو
مهندس شیوا قاسمی

موضوع: گل مغربی
نام علمی: **Oenothera biennis L**
خانواده: **Onagraceae**

گیاه‌شناسی گل مغربی

گل مغربی گیاهی دوساله (**biennial**) بومی آمریکای شمالی است که به مناطق معتدل جهان، از جمله شمال و شمال غرب ایران، گسترش یافته است. این گیاه معمولاً در سال اول به صورت رزت پایه‌ای رشد می‌کند و در سال دوم ساقه عمودی تولید می‌نماید. ارتفاع گیاه ۵۰ تا ۱۵۰ سانتی‌متر است. ساقه‌ها سبز روشن تا قرمز، پوشیده از کرک‌های نرم است. برگ‌ها نیزه‌ای‌شکل، متناوب، با حاشیه موج‌دار یا دندانه‌دار. گل‌ها زرد روشن، چهارگلبرگی، معطر، فنجانی‌شکل، دوجنسی و منظم. گل‌ها معمولاً در غروب یا شب باز می‌شوند و در طول روز بسته یا پژمرده می‌گردند که به همین دلیل به نام گل مغربی نام‌گذاری شده است. هر گل دارای چهار کاسبرگ زودافت و پرچم‌های متفاوت است. میوه به شکل کپسول است که بذرهای کوچک قهوه‌ای‌رنگ دارد. بذرها غنی از روغن حاوی اسیدهای چرب ضروری، به‌ویژه گاما لینولئیک اسید یا (**GLA**) هستند.

اثرات دارویی گل مغربی:

گل مغربی حاوی مقادیر زیادی اسیدهای چرب غیراشباع ضروری (مانند لینولئیک اسید)، ترکیبات فنولی و استروژنی است و عصاره استونی این گیاه، حاوی مقادیر زیادی از ترکیبات فنولی و فلانوئیدی است. روغن استخراج‌شده از بذر آن به عنوان مکمل دارویی استفاده می‌شود. گل مغربی در درمان آکنه، اگزمای پوستی، تسکین علائم قبل از قاعدگی زنان، کاهش گرگرفتگی، فشار خون بالا و کاهش دردهای عصبی و درد استخوان مؤثر است. از قرص گیاه مغربی به عنوان یک مکمل دارویی در تأمین نیاز بدن به اسیدهای چرب ضروری استفاده می‌شود. این گیاه برای درمان بیماری‌های (آرتریت روماتوئید، اسکلروز) بسیار مفید است و باعث کاهش علائم این بیماری‌ها می‌گردد.
توجه: قبل از مصرف مکمل، با پزشک مشورت شود (ممکن است تداخل دارویی داشته باشد).

نیازهای اکولوژیکی و شرایط کاشت:

گیاه گل مغربی در اقلیم‌های مختلفی می‌روید و به خشکی مقاوم است. اگرچه بذر این گیاه در دمای ۸ تا ۱۰ درجه سانتی‌گراد جوانه می‌زند، ولی دمای مطلوب برای جوانه‌زنی بذر گل مغربی ۱۶ تا ۲۰ درجه سانتی‌گراد است. این گیاه در مرحله تشکیل برگ‌های طوقه‌ای به سرما بسیار مقاوم است و دچار سرمازدگی نمی‌شود. این گیاه در شرایط نور کامل بهترین رشد را دارد. خاک مناسب کشت گیاه، خاک لومی-شنی حاصل‌خیز است که دارای مقدار مناسبی کلسیم، دارای رطوبت کافی و خوب زهکشی شده باشد و **pH** آن بین ۵/۶ تا ۵/۷ باشد، اما آن را می‌توان در هر نوع خاکی کشت کرد. کاشت گل مغربی توسط بذر و مستقیماً در زمین اصلی صورت می‌گیرد و آن را به صورت پاییزه و بهاره می‌توان کشت کرد.
فاصله مناسب ردیف‌های کاشت ۴۵ تا ۷۰ سانتی‌متر و عمق مناسب کشت بذر ۵/۰ تا ۱ سانتی‌متر است.
با توجه به ارزش، جایگاه و اهمیت گیاه گل مغربی، ایستگاه تحقیقات گیاهان دارویی زرآباد الموت طی اقدامی علمی و پژوهشی برای بومی‌سازی این گیاه، اقدام به کشت آن کرده و در نظر دارد در قالب یک مزرعه آموزشی در معرض بازدید دانشجویان، دانش‌آموزان و کشاورزان قرار دهد. از اهداف دیگر کشت گل‌مغربی، استحصال روغن از بذر آن به جهت مصارف دارویی است.

مزرعه آموزشی و پژوهشی ایستگاه تحقیقات گیاهان دارویی

